

Eurajoen kunta
Kirjaamo
kirjaamo@eurajoki.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 15.9.2020

**Asia: Luvian kirkonseudun korttelin 67 asemakaavan muutosluonnos,
päiväty 6.2.2020**

Luvian kirkonseudun korttelin 67 asemakaavan muutos on tullut vireille maanomistajan aloitteesta. Se koskee yhtä Luvian Kirkkotien varren tilaa (441-405-1-286) Muuvinmäessä, entisen kuntakeskuksen kaakkoisreunalla. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on saattaa omakotitalon rakennuspaikka vastaamaan kiinteistöjaotusta ja mahdollistaa osittain kaavatien alueelle sijoittuvan vanhan talousrakennuksen (puori) säilyminen ja suojelu. Kaavaluonnoksessa on huomioitu myös suunnittelualueen historiallinen kylätontti.

Suunnittelualue sijaitsee Löytyn ja Väipäreen kylien muodostamassa maakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä sekä Luvianlahden maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (maisemallisesti tärkeä alue) reunalla. Molemmat on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2, joka on tullut voimaan 1.7.2019. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan ovat Satakunnan maakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevat merkinnät ja määräykset samalla kumoutuneet. Kulttuuriympäristön osalta tuleekin kaavaselostuksessa viitata vaihemaakuntakaavaan 2 ja korjata tältä osin kaavaselostuksen maakuntakaavaa koskeva teksti sivulta 6.

Suunnittelualueella on voimassa Luvian keskustan osayleiskaava, joka on tullut kokonaisuudessaan voimaan 6.7.2016. Osayleiskaavassa on kiinteistö 442-405-1-286 sijoittuu rasterimerkinnällä osoitettuun maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön, johon kohdistuu määräys: *Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä taajamakuvan ja maiseman arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava taajamakuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja/tai maisemallisiin arvoihin. Erityisesti avoimen maisematilan reunalla tulee kiinnittää huomiota rakennetun ympäristön rajautumiseen avoimeen*

avoimen maisematilan suuntaan sekä rakennusten kokoon, mittasuhteisiin ja väriytykseen.

Tämän lisäksi osayleiskaavassa suunnittelualueelle kohdistuu suojeltavaa rakennusta tai rakennusryhmää osoittava kohdemerkintä, jolla on osoitettu paikallisesti arvokas, B-luokkaan kuuluva Vähä-Löytyn rakennusryhmä. Sittenmin jaetun tilan rakennuksista sijoittuu kaavamuutosalueelle kaavaselostuksessa mainittu, kolmesta aitasta koostuva **puorirakennus**, jonka luokkuun on kaiverrettu vuosiluku 1892 sekä tiettävästi 1800-luvulla rakennettu **sauna/renkitupa**, joka on peruskorjattu 1980-luvulla asuinkäyttöön. Vuonna 2008 tehdyn rakennusinventoinnin arviointikohdassa sanotaan: *Tilan vanha päärakennus tuhoutui tulipalossa 1988, mutta tilalla on säilynyt runsaasti 1800- ja 1900-luvun alun alussa rakennettuja ulkorakennuksia. Näin tilan rakennuskannalla on edelleen historiallista todistusarvoa.* Inventointikuvauksesta ei käy ilmi, mitä tilan rakennuksia arviointi koskee. Rakennusinventointi on tehty Luvian keskustan osayleiskaavan perusselvitykseksi (FM Sami Nummi/Satakunnan Museo).

Rakennussuojelukohdemerkintään liittyy osayleiskaavassa määräys: *Rakennuksia ei saa purkaa (maankäyttö- ja rakennuslain 41 § mom. 2). Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuvan ja/tai maisemakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.*

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 1984 vahvistettu asemakaava, joka voidaan katsoa rakennussuojelun osalta vanhentuneeksi.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennusperintö ja maisema

Luvian keskustan varsin tuoreen osayleiskaavan kulttuuriympäristöä ja rakennussuojelua koskevat merkinnät määräyksineen ovat jääneet asemaakaavan muutosluonnoksessa huomioimatta. Kaavaselostuksessa ei ole mainintoja kummastakaan edellä mainitusta merkinnästä määräyksineen. Kaavaselostusta tulee tältä osin täydentää.

Kaavamuutoksessa on tarkoitus suojella edellä mainittu puorirakennus, jota kaavaselostuksessa esitellään kuvin ja sanoin. Sen sijaan kiinteistön toista, suunnilleen saman ikäistä asuinkäytössä olevaa rakennusta ei ole suojeltu. Ratkaisua ei ole perusteltu mitenkään. Satakunnan Museo katsoo, että lähtökohtaisesti molemmat rakennukset tulee osoittaa suojelukohteina samalla merkinnällä. Keskustan osayleiskaavatyön yhteydessä tehdyssä rakennusinventoinnissa rakennukset on arvioitu vain kohdetasolla, joten sen perusteella ei ole mahdollista arvioida kaikkien kiinteistön rakennusten suojeluedellytyksiä. Sauna/pakarirakennuksen jättäminen vaille suojelua tulee kaavaselostuksessa perustella ja kysymys voidaan arvioida tarkemmin ehdotusvaiheessa. Kaavaluonnoksessa käytettyä sr-määräystä museo pitää mahdollisena, mutta siihen tulee lisätä osayleiskaavan suojelumääräyksen mukaisesti lause: *Rakennusta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto.*

Asemakaavaluonnoksessa kiinteistölle osoitetaan varsin paljon rakennusoikeutta, eikä rakennusten sijoitusta tontilla ohjata käytännössä mitenkään. Koska kyseessä on arvokas kulttuuriympäristö ja maisemassa näkyvä paikka, tulee uudisrakentamista ohjata osayleiskaavan kulttuuriympäristöä koskevan määräyksen mukaisesti uudisrakentamisen sijoituksen, värityksen, koon ja mittasuhteiden osalta joko kaavan yleismääräyksissä tai korttelimääräyksessä AO. Lisäksi uudisrakentamisen sijoitus tulee osoittaa tarkemmin tontin maisemallinen asema huomioiden.

Arkeologinen perintö

Suunnittelualue on osa Luvian keskustan osayleiskaavaan merkittyä Löytyn historiallista kylätonttia (*muinaisjäänösrekisterissä tunnuksella Löytty 1000019654*). Osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen kylätontin rajaus on tarkentunut ja muinaismuistolain (295/63) rauhoittamaksi muinaisjäänökseksi on rajattu vain sen ylempi osa (kts rajaus ja tiedot Museoviraston kulttuuriympäristön rekisteripalvelussa <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000019654>). Muinaisjäänösalue ei siis ulotu suunnittelualueelle. Kuten kaavaselostuksessa sekä kaavan yleismääräyksissä on todettu, alueella saattaa kuitenkin edelleen sijaita historiallisia kerrostumia tai rakenteita. Satakunnan Museo ehdottaa, että yleismääräyksiä muokataan seuraavasti: *Alue on osa historiallista*

kylätonttia. Alueella saattaa sijaita muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Vallitseva maankäyttö on sallittua. Mikäli uudisrakentamisen tai muiden kaivutöiden yhteydessä havaitaan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä (esim. maatonutta tai hiiltynyttä puuta, kivi- tai tiilirakenteiden jäännöksiä, esinelöytöjä), tulee työt keskeyttää tässä kohdassa ja ottaa viipymättä yhteyttä Satakunnan Museoon muinaismuistolain 14 §:n perusteella.”

Satakunnan Museo

Vs. museonjohtaja Johanna Jakomaa

Amanuenssi Leena Koivisto

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Niina Uusi-Seppä
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä